
HOF VAN CASSATIE 24 FEBRUARI 2017

VERZEKERINGEN**Landverzekering – Schadeverzekeringen – Indeplaatsstelling van de verzekeraar**

Krachtens artikel 41, eerste lid wet landverzekeringsovereenkomst (huidig art. 95 verzekeringswet 2014), treedt de verzekeraar die de schadevergoeding heeft betaald, ten belope van het bedrag van die vergoeding in de rechten en rechtsvorderingen van de verzekerde of de begunstigde tegen de aansprakelijke derden.

Een verzekerde is een derde wanneer de verzekeraar hem geen dekking verleent voor het schadegeval.

Wanneer ten overstaan van een verzekerde geen afstand van verhaal geldt omdat zijn aansprakelijkheid gedekt is door zijn eigen aansprakelijkheidsverzekering, dan kan de verzekeraar een subrogatoir verhaal uitoefenen tegen deze verzekerde die een derde is.

Protect NV / Axa Belgium NV

Zet.: E. Dirix (sectievoorzitter als voorzitter), A. Fettweis en B. Deconinck (sectievoorzitters), G. Jocqué en B. Wylleman (raadsheren)

OM: A. Van Ingelgem (advocaat-generaal)

Pl.: Mrs. J. Verbist en H. Geinger

Zaak: C.16.0243.N

(...)

I. Rechtspleging voor het Hof

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Brussel van 27 januari 2014.

Raadsheer Geert Jocqué heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal André Van Ingelgem heeft geconcludeerd.

II. Cassatiemiddel

De eiseres voert in haar verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. Beslissing van het Hof**Beoordeling***Eerste onderdeel*

1. Krachtens artikel 41, eerste lid wet landverzekeringsovereenkomst, zoals hier van toepassing, treedt de verzekeraar die de schadevergoeding heeft betaald, ten belope van het bedrag van die vergoeding in de rechten en rechtsvorderingen van de verzekerde of de begunstigde tegen de aansprakelijke derden.

ASSURANCES**Assurances terrestres – Assurances de dommages – Subrogation de l'assureur**

En vertu de l'article 41, alinéa 1er, de la loi sur des assurances terrestres (art. 95 de la loi sur les assurances de 2014), l'assureur qui a versé l'indemnité exerce les droits et actions en justice de l'assuré ou du bénéficiaire contre les tiers responsables à concurrence du montant de cette indemnité.

Un assuré est un tiers si l'assureur ne lui fournit pas de couverture pour le sinistre.

S'il n'y a pas de renonciation au recours contre un assuré parce que sa responsabilité est couverte par sa propre assurance responsabilité civile, l'assureur peut exercer un recours subrogatoire contre cet assuré qui est un tiers.

Hieruit volgt dat de subrogatie enkel plaatsvindt tegen de aansprakelijke derde. Een verzekerde is een derde wanneer de verzekeraar hem geen dekking verleent voor het schadegeval.

2. Het onderdeel dat ervan uitgaat dat een verzekerde zijn hoedanigheid van verzekerde behoudt ingeval de verzekeraar dekking verleent aan een andere verzekerde en de verzekeraar in voorkomend geval geen subrogatoir verhaal tegen hem kan uitoefenen, faalt naar recht.

Tweede onderdeel

3. Krachtens artikel 41, eerste lid wet landverzekeringsovereenkomst, zoals hier van toepassing, treedt de verzekeraar die de schadevergoeding heeft betaald, ten belope van het bedrag van die vergoeding in de rechten en rechtsvorderingen van de verzekerde of de begunstigde tegen de aansprakelijke derden.

4. Artikel 22, derde en vierde lid van de algemene polisvoorwaarden van de verzekeringsovereenkomst bepaalt: “De maatschappij doet evenwel afstand van alle verhaal, behoudens in geval van kwaadwilligheid, op (...) alle partijen welke in deze polis de hoedanigheid van ‘verzekerde’ hebben.” en “Elke afstand van verhaal vanwege de maatschappij heeft slechts uitwerking in de mate waarin de aansprakelijke persoon de schade niet kan afwentelen op een

bestaande verzekering of op een andere aansprakelijke persoon.”

5. Hieruit volgt dat wanneer ten overstaan van een verzekerde geen afstand van verhaal geldt omdat zijn aansprakelijkheid gedekt is door zijn eigen aansprakelijkheidsverzekering, de verzekeraar een subrogatoir verhaal kan uitoefenen tegen deze verzekerde die een derde is.

6. De appelrechters die oordelen dat de verzekerde van de eiseres een derde is ten aanzien van de verzekeringsprestatie van de verweerster en deze slechts beschermd zou zijn geweest door de afstand van verhaal voor zover de schade

niet kan afgewenteld worden op de eiseres, verantwoorden hun beslissing naar recht.

Het onderdeel kan niet worden aangenomen.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiseres tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiseres op 600,43 euro.

Noot

Het subrogatoir verhaalsrecht van een (ABR-)verzekeraar tegen “aansprakelijke derden-verzekerden”: een toepassing van de regels inzake subrogatie

Wannes Buelens¹

I. FEITEN EN VOORGAANDEN

1. De voor deze annotatie relevante feiten, zoals weergegeven in het bestreden arrest van het hof van beroep te Brussel van 27 januari 2014², die aan de orde waren in het arrest van het Hof van Cassatie van 24 februari 2017³, zijn de volgende.

Een bouwheer sloot voor een verbouwing een ABR-verzekering af, waarin onder meer de architect werd opgenomen als verzekerde. Naar aanleiding van een schadegeval werd tussen de ABR-verzekeraar en de beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar van een architect een “schatting in der minne” opgemaakt, “onder voorbehoud van aansprakelijkheid en toepassing polis” en ondertekend door de aansprakelijkheidsverzekeraar van de architect “voor akkoord op cijfers zonder erkenning van fout of aansprakelijkheid”. Nadat de ABR-verzekeraar de aldus begrote schade had vergoed aan de bouwheer op basis van het luik zaakverzekering, sprak hij de aansprakelijkheidsverzekeraar van de architect aan tot terugbetaling van deze schade op grond van diens subrogatoir verhaalsrecht.⁴ De ABR-verzekering bevatte dan wel een clause afstand van verhaal ten voordele van wie als verzekerde wordt genoemd, doch deze afstand zou slechts uitwerking hebben “in de mate waarin de aansprakelijke persoon de schade niet kan afwentelen op een bestaande verzekering of op een andere aansprakelijke persoon”.

2. Zowel in eerste aanleg als in hoger beroep wordt geoordeeld dat artikel 95 wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen⁵ (hierna: W.Verz.) er niet noodzakelijk aan in de weg staat dat een verzekeraar een subrogatoir verhaalsrecht uitoefent tegen een aansprakelijke persoon die tevens de hoedanigheid van verzekerde heeft. Het komt er volgens het hof van beroep op aan nauwkeurig te bepalen wie de verzekerde is in de zin van artikel 95 W.Verz. Dit is volgens het hof de persoon aan wie de verzekeraar de verzekeringsprestatie heeft toegekend waarvoor de verzekeraar verhaal zoekt. De derden waarvan sprake in artikel 95 W.Verz. zijn dan alle andere personen dan de verzekeraar en de verzekerde-subrogant. Voorts vloeit uit de hoedanigheid van verzekerde niet noodzakelijk voort dat de partijen de bedoeling hadden dat de verzekeraar definitief het risico zou dragen van de schade die werd veroorzaakt door een persoon met de hoedanigheid van verzekerde. Dit houdt slechts in dat de betrokkene het recht heeft op verzekeringsrechtelijke bescherming indien hij voldoet aan alle wettelijke en contractuele voorwaarden, aldus het hof van beroep.

Het Hof van Cassatie bevestigt de zienswijze van het hof van beroep. In de eerste plaats oordeelt het Hof dat de verzekerde een derde is in de zin van artikel 95 W.Verz. indien de verzekeraar hem geen dekking verleent voor het schadegeval.

¹. Advocaat, praktijkassistent UGent, vrijwillig wetenschappelijk medewerker UAntwerpen.

². Brussel 27 januari 2014, *TBO* 2015, 99, noot C. HENSKENS, *TBO* 2019, 416, noot S. BUSSCHER.

³. Cass. 24 februari 2017, *RW* 2018-19, 348, noot, *TBO* 2017, 500, *TBO* 2019, 404, noot S. BUSSCHER, *T.Verz.* 2017, 432, noot L. VANHOOF.

⁴. Art. 41 WLVO, nu art. 95 Verzekeringswet 2014.

⁵. *BS* 30 april 2014.